

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudců Faisala Husseiniho a Martina Jakuba Bruse v právní věci žalobce: **Ing. V. R.**, zastoupen advokátem Pavlem Uhlem, Kořenského 15, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Správa Pražského hradu**, příspěvková organizace Kanceláře prezidenta republiky, Hrad I. nádvoří 1, Praha 1, zastoupená advokátem prof. JUDr. Janem Křížem, CSc., Rybná 9, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2021, čj. MV- 57001-2/OBP-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2023, čj. 5 A 44/2021-152,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Žalobce dne 1. 3. 2021 oznámil Magistrátu hl. m. Prahy shromáždění. Podle tohoto oznámení se shromáždění za účelem „*vyjádření nesouhlasu s uzavřením oblasti Pražského hradu svolané u příležitosti mezinárodního dne památek a sídel*“ mělo konat dne 18. 4. 2021, od 12:00 do 14:00 h, a to na místě „*náměstí U Svatého Jiří, Praha 1 – Hradčany; u Carratiho kašny, zhruba mezi katedrálou sv. Víta, Václava a Vojtěcha a bazilikou sv. Jiří*“.

[2] Magistrát usnesením ze dne 11. 3. 2021 žalobce vyzval, aby ve lhůtě 5 pracovních dnů doplnil oznámení ve smyslu § 5 odst. 4 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím (dále jen „zákon o shromažďování“), o písemný souhlas toho, kdo je vlastníkem, případně uživatelem pozemku, kde se má shromáždění konat, tj. Správy Pražského hradu (osoba

zúčastněná na řízení). Žalobce požadovaný souhlas ve stanovené lhůtě nedoložil, magistrát tedy oznámení usnesením ze dne 29. 3. 2021 podle § 5 odst. 6 zákona o shromažďování odložil. V usnesení magistrát konstatoval, že náměstí U svatého Jiří, kde se mělo shromáždění konat, není veřejným prostranstvím, a proto byl nutný souhlas vlastníka s konáním shromáždění.

[3] Proti usnesení podal žalobce odvolání, o kterém rozhodl žalovaný dne 8. 4. 2021 tak, že odvolání zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu k městskému soudu, který rozsudkem ze dne 16. 4. 2021 rozhodnutí žalovaného zrušil. Dospěl k závěru, že správní orgány zaujaly ve věci nesprávný právní názor, neboť pouze na základě poukazu na částečné terénní omezení a na přijatá režimová opatření v areálu Pražského hradu posoudily náměstí U svatého Jiří jako neveřejný prostor. Po žalobci správní orgány tedy nesprávně požadovaly doložení písemného souhlasu Správy Pražského hradu s konáním shromáždění.

[5] Proti rozsudku městského soudu ze dne 16. 4. 2021 podal žalovaný a Správa Pražského hradu kasační stížnost. Správa Pražského hradu namítala, že nebyla vyzvána k tomu, aby uplatňovala práva osoby zúčastněné na řízení.

[6] NSS rozsudkem ze dne 30. 8. 2021, čj. 10 As 210/2021-89, rozhodl tak, že rozsudek městského soudu ze dne 16. 4. 2021 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. NSS vytkl městskému soudu, že nevyzval Správu Pražského hradu k uplatňování práv osoby zúčastněné na řízení. Městskému soudu uložil, aby v dalším řízení se Správou Pražského hradu jednal jako s osobou zúčastněnou na řízení a přihlédl k argumentaci osoby zúčastněné na řízení, kterou uvedla v řízení o kasačních stížnostech, a považoval ji za její vyjádření k věci.

[7] Městský soud v dalším řízení jednal se Správou Pražského hradu jako s osobou zúčastněnou na řízení a ve věci znovu rozhodl v záhlaví označeným rozsudkem tak, že žalobu zamítl.

[8] Městský soud se zabýval tím, zda náměstí, na kterém se mělo shromáždění konat, je veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Podle městského soudu dané náměstí splňuje první znak veřejného prostranství podle § 34 obecního zřízení, který spočívá v jeho územní přístupnosti pro veřejnost (bod 75 napadeného rozsudku). Naopak podle městského soudu dané náměstí nesplňuje materiální kritérium veřejného prostranství, neboť se nejedná o prostor, který by tzv. „od nepaměti“ sloužil k určitému veřejně prospěšnému účelu (bod 76 napadeného rozsudku). Městský soud neshledal u daného náměstí ani naplnění třetího definičního znaku veřejného prostranství podle § 34 obecního zřízení, a to souhlasu vlastníka s jeho užíváním jakožto veřejného prostranství (bod 78 napadeného rozsudku).

2. Kasační řízení

Kasační stížnost

pokračování

[9] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu ze dne 26. 7. 2023 kasační stížností.

[10] Stěžovatel poznamenal, že městský soud odkazuje na § 34 obecního zřízení. Tento odkaz je formálně nesprávný, ale bez věcných a faktických důsledků. Ve vztahu k hlavnímu městu Praze platí speciální právní úprava podle § 14b zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Právní úprava je ovšem identická. Stěžovatel dále uvedl, že k otázce veřejného prostranství existuje judikatura, která však řeší pouze dílčí otázky, ale neřeší koncepčně jádro problému nyní projednávané věci.

[11] Podle stěžovatele výčet tří podmínek veřejného prostranství, které musí být splněny kumulativně, tedy formální znak – veřejně přístupné náměstí, a materiální znaky – po časově relevantní období sloužilo k sociálnímu či jinému veřejně prospěšnému účelu veřejnosti a souhlas vlastníka, nemá oporu v zákoně ani v jeho výkladu. Stěžovatel souhlasí s městským soudem, že se jedná z urbanistického hlediska o náměstí, které je veřejně přístupné. To by mělo postačit k tomu, aby byl určitý prostor označen jako náměstí. Stěžovatel to dovozuje z jazykového výkladu § 14b zákona o hlavním městě Praze.

[12] Stěžovatel uvedl, že pojem obecné užívání v § 14b zákona o hlavním městě Praze je pojem teoretický. Používá se k popisu určitého režimu, který je odlišný od využívání soukromého a zvláštního užívání.

[13] Druhý a třetí definiční znak veřejného prostranství dovozuje městský soud z rozsudku NS ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 22 Cdo 2378/2016, který k definici veřejného prostranství přidal materiální aspekt. Stěžovatel poznamenal, že daný spor podle jeho názoru nespadal do jurisdikce Nejvyššího soudu. V citované věci nebyl spor o podstatě soukromého práva, ale spor o jeho omezení právem veřejným. Občanský zákoník zná pouze pojem veřejný statek jako důsledek obecného užívání a váže k němu některé právní odlišnosti. Veřejné právo pak má nástroje, jak tyto otázky řešit a nezákonné stavy odstraňovat.

[14] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že vlastník prostranství musí souhlasit s jeho obecným užíváním. Pokud zákon uvádí „...a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru“, znamená to, že vlastnictví jako forma právního panství ustupuje veřejnému právu. Stěžovatel se domnívá, že souhlas vlastníka je třeba pouze k nastolení situace, kdy se věc stává veřejným prostranstvím. Vlastník následně nemůže svůj názor libovolně měnit.

[15] Ke splnění všech podmínek veřejného prostranství, které uvedl městský soud, stěžovatel konstatoval, že městský soud nesprávně v bodě 77 napadeného rozsudku dovodil, že stěžovatel nedoložil užívání prostoru k sociálnímu či jinému veřejně prospěšnému účelu veřejnosti. Tento závěr je v rozporu s poznatky soudu a předchozím dokazováním před vydáním prvního rozsudku městského soudu v této věci. Sám městský soud uvedl, že se jedná o průchozí prostor, který je součástí pěší dopravní sítě, je zde pošta, hospoda a dva kostely. Z prvního dokazování vyplývá, že se podle územního plánu jedná o oblast zvláštních komplexů občanského vybavení. Z analýzy Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy vyplývá, že územně analytické podklady řadí sporný prostor do pěší dopravní sítě a veřejně přístupné infrastruktury. Takto s ním počítá do budoucna i pořizovatel územního plánu.

[16] Stěžovatel podotkl, že i Ústavní soud považuje vnímání prostoru za historicky dané zvykově a dlouhodobým užíváním. Pokud vzniklo veřejné prostranství v době, kdy vlastnické právo nepožívalo ochrany jako v současnosti, je současný vlastník prostoru povinen respektovat historicky dané omezení vlastnického práva.

[17] Moderní stavební právo založené zákonem z roku 1976 vychází z předpokladu, že dosavadní určení užívání staveb se odvozuje od dokumentace, popřípadě od obvyklého užití. Viz § 104 odst. 1 zákona č. 50/1976, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), či § 125 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Tím stavební právo respektuje a fixuje historicky daný stav a nadále připouští pouze změny podle svých vlastních, nových a zcela odlišných pravidel.

[18] Stěžovatel odkázal na nařízení č. 55/1954 Sb., které platí doposud a v § 1 mj. uvádí, že Pražský hrad náleží všemu československému lidu. Podle územně plánovací dokumentace je náměstí U svatého Jiří veřejné prostranství. Z toho je zřejmé, že od nepaměti je dané náměstí veřejné prostranství.

[19] Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení doložili, že od roku 1997 regulují prostor návštěvní řady, které nepředpokládají, že se jedná o veřejné prostranství. Otázka absence souhlasu s existencí veřejného prostranství je však právně irelevantní. Vlastník prostoru je povinen strpět omezení vlastnického práva do té doby, dokud nebude na základě zákona změněno (nikoli na základě návštěvních řádů).

[20] Stěžovatel v žalobě argumentoval republikánskou podstatou státnosti, která vznikla roku 1918. Městský soud se ztotožnil s tím, že účelové určení Pražského hradu je nutné posuzovat na základě politického zřízení a je nutné se soustředit především na období od 1. 1. 1993 a na to navázal argumentaci o návštěvních řádech. Stěžovatel podotkl, že datum z roku 1993 v žalobě vůbec nepoužíval. Podle stěžovatele nelze pouze izolovaně posuzovat dobu trvání samostatné ČR. Je třeba vycházet z kontinuity právního řádu a všech stavů. Nelze zpochybňovat kontinuitu územního plánování a správy veřejného prostoru, které stavební právo upravuje od roku 1976. Stěžovatel uvedl, že osoba zúčastněná na řízení se může domáhat změny užívání území. Může se také domáhat určení, že se jedná o neveřejné účelové komunikace (§ 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích). Stěžovatel současně nezpochybňuje, že je možné k danému prostoru učinit bezpečnostní opatření podle příslušných opatření k zajištění bezpečnosti prezidenta či zahraničních návštěv.

[21] Stěžovatel upozornil na to, že pokud by zákonodárce nechtěl, aby se v prostoru Pražského hradu konala shromáždění, měl hrad podrobit stejnému režimu jako třeba Parlament nebo Ústavní soud, u nichž se shromáždění konat nemohou. Vlastník veřejného prostranství však nemůže regulovat návštěvnost daného prostoru jen na základě návštěvních řádů.

[22] Stěžovatel připomněl, že státní moc lze uplatňovat jen způsobem stanoveným zákonem, a to i na Pražském hradě, ve všech městech, na všech významných i zcela nevýznamných místech.

pokračování

[23] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil napadený rozsudek i napadená rozhodnutí správních orgánů.

Vyjádření žalovaného

[24] Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou. Byť se domnívá, že náměstí U svatého Jiří nesplňuje žádný z definičních znaků veřejného prostranství, souhlasí s městským soudem, že všechny znaky musí být splněny kumulativně. Upozornil na to, že nikdy nebylo záměrem vlastníka prostoru poskytnout prostranství obecnému užívání. Pražský hrad je sídlo hlavy státu a je významnou národní kulturní památkou. Náзор stěžovatele by vedl k tomu, že jakákoli kulturní památka by mohla sloužit ke shromažďování. Žalovaný má za prokázané jiné účelové určení Pražského hradu než stěžovatel. Z územního plánu nevyplývá znak veřejnosti prostranství. Otázka relevantnosti územně-plánovací dokumentace byla vyřešena již v předchozích řízeních. S areálem Pražského hradu nepočítá ani vyhláška hl. m. Prahy o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. V areálu Pražského hradu za posledních 30 let proběhla nějaká shromáždění, ale nebyla ohlášena. Jinak je respektován úzus, že Pražský hrad neslouží ke shromažďování. To, že je na Pražském hradě pobočka pošty, znamená, že se jedná o turistickou destinaci, nikoli to, že se jedná o běžnou součást města. Není relevantní přirovnání k omezení shromažďování u Parlamentu a Ústavního soudu. Toto omezení se totiž vztahuje na okolní ulice, jež jsou typicky za veřejná prostranství považovány. A nelze ani dovozovat, že na všech jiných místech lze shromáždění konat. Podle argumentace stěžovatele by i Valdštejnská zahrada měla být veřejným prostranstvím, byť je zde vstup regulován.

[25] Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

[26] Podle osoby zúčastněné na řízení tím, že zákonodárce do těla příslušné právní normy o veřejném prostranství vložil, že se jedná o prostory sloužící obecnému užívání, jednoznačně vyjádřil vůli, aby za veřejná prostranství byla považována ta místa, která mj. slouží obecnému užívání. Soud správně dovodil, že obě tyto podmínky musí být splněny kumulativně.

[27] Na rozdíl od městského soudu se osoba zúčastněná na řízení domnívá, že náměstí U svatého Jiří není bez omezení všem přístupné. Osoba zúčastněná na řízení setrvala na tom, že se nejedná o náměstí, ale fakticky o hradní nádvoří, čemuž odpovídá i překlad dřívějšího označení náměstí U svatého Jiří. Uvedla, že Pražský hrad tvoří uzavřený hradní komplex. Je proto nemyslitelné, aby prostory uvnitř komplexu byly náměstími, které by představovaly volné prostranství ve městě. Pražský hrad nebyl zbudován za účelem obecného užívání, ale v minulosti i nyní slouží jako sídlo hlavy státu. Z toho plyne řada povinností, proto osoba zúčastněná na řízení prostor Pražského hradu reguluje návštěvním řádem. Pražský hrad je totiž místem konání protokolárních akcí a jiných akcí státního významu. Osoba zúčastněná na řízení uvedla, že nemá zájem na uzavírání hradu a umožňuje jeho návštěvnost v rozsahu, v jakém to jeho primární účel dovoluje. Nechce lidem upírat

možnost navštěvovat Pražský hrad jako historickou a kulturní památku, a bude tomu tak i nadále.

[28] Není splněna ani třetí podmínka veřejného prostranství, a to souhlas vlastníka. Osoba zúčastněná na řízení nikdy nevyslovila souhlas s takovým užíváním náměstí U svatého Jiří.

[29] Podle osoby zúčastněné na řízení není stavební právo na věc použitelné, a to ani podpůrně. Nadto stěžovatel opomíjí, že náměstí je součástí hradního komplexu a nemělo by být posuzováno izolovaně. Pro posouzení věci není rozhodná ani územně-plánovací dokumentace. To, zda je náměstí veřejným prostranstvím, je nutné posuzovat z hlediska zákonných požadavků (obecního zřízení nebo zákona o hlavním městě Praze) a navazující judikatury.

[30] Osoba zúčastněná na řízení minimálně od roku 1997 dává najevo, že náměstí není veřejným prostranstvím. Dobu 26 let považuje za dostatečně relevantní, že je tak činěno od nepaměti. Je na stěžovateli, aby prokázal, že v době dávno minulé (ať už se jedná o dobu předcházející roku 1976 či 1997) ČR považovala náměstí U svatého Jiří za veřejné prostranství a umožňovala jeho neomezené obecné užívání. To nelze dovozovat z nařízení vlády z roku 1954, podle kterého Pražský hrad náleží všemu československému lidu. Jedná se totiž jen o politickou proklamaci minulého socialistického režimu poplatnou své době. O irelevantnosti tohoto prohlášení svědčí též to, že dané nařízení vlády č. 55/1954 Sb. bylo vydáno na základě zákona č. 2/1954 Sb., o státním plánu rozvoje národního hospodářství republiky Československé na rok 1954, který stanovil hospodářské cíle pro začátek druhé pětiletky. Nadto dané nařízení nevypovídá nic o prostoru jako veřejném prostranství.

[31] Osoba zúčastněná na řízení odkázala na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 9. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 50/03, podle kterého příkladmo uvedená místa v dané vyhlášce nemusí mít nutně povahu veřejného prostranství, protože jejich zpřístupnění závisí na vůli vlastníka nebo provozovatele.

[32] Osoba zúčastněná na řízení podotkla, že v příloze zákona o shromažďování, která podává výčet míst, kde je shromažďování zakázáno, nejsou uvedeny venkovní prostory komplexu budov Parlamentu, neboť je zákonodárce za veřejná prostranství nepovažuje. Stejně tak do tohoto výčtu míst, kde se nesmí shromažďovat, nezahrnul komplex Pražského hradu. Osoba zúčastněná na řízení přirovnala náměstí U svatého Jiří k Valdštejnské zahradě, do níž je vstup rovněž regulován.

[33] Osoba zúčastněná na řízení navrhl, aby NSS kasační stížnost odmítl.

3. Právní hodnocení

[34] Kasační stížnost není důvodná.

[35] Klíčovou otázkou v dané věci tedy je, zda místo, kde má být shromáždění konáno, je či není veřejným prostranstvím. Pokud by dotčené místo bylo veřejným prostranstvím,

pokračování

stěžovatele by nestíhala zákonná povinnost předložit písemný souhlas vlastníka (uživatele) dotčeného pozemku podle § 5 odst. 4 zákona o shromažďování.

[36] Podle § 5 odst. 4 zákona o shromažďování „*má-li se shromáždění konat pod širým nebem mimo veřejná prostranství, je svolavatel povinen k oznámení přiložit písemný souhlas toho, kdo je vlastníkem, případně uživatelem pozemku.*“

[37] Podle § 5 odst. 6 věty první zákona o shromažďování „*neodstraní-li svolavatel vady oznámení v úřadem stanovené lhůtě nebo se nejedná o shromáždění podle tohoto zákona, úřad oznámení usnesením bez zbytečného odkladu odloží.*“

[38] Podle § 34 obecního zřízení „*veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*“

[39] Podle § 14b zákona o hlavním městě Praze „*veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*“

[40] Stěžovatel poznamenal, že městský soud vycházel z definice veřejného prostranství obsažené v § 34 obecního zřízení. Pražský hrad, v jehož areálu se nachází náměstí U svatého Jiří, se nachází na území hlavního města Prahy, a proto bylo nutné použít § 14b zákona o hlavním městě Praze, který obsahuje definici veřejného prostranství. NSS k tomu uvádí, že definice veřejného prostranství jsou v obou zákonech totožné. V posuzované věci proto není podstatné, z kterého zákona byla definice použita, neboť se tímto postupem měl pouze vyložit pojem *veřejné prostranství*, který je obsažen v § 5 odst. 4 zákona o shromažďování.

[41] V projednávané věci je sporné, jak vykládat legální definici veřejného prostranství. Podle stěžovatele je podstatný pouze jazykový výklad, z něhož je zřejmé, že se jedná o náměstí a je veřejně přístupné. To podle jeho názoru postačuje k tomu, aby určitý prostor byl označen jako náměstí ve smyslu § 34 obecního zřízení, resp. § 14b zákona o hlavním městě Praze. K závěru, že se jedná o veřejně přístupné náměstí, dospěl i městský soud. Podle stěžovatele výčet tří podmínek veřejného prostranství dovozených městským soudem, jež musí být splněny kumulativně, nemá oporu v zákoně.

Znaky veřejného prostranství – obecná východiska

[42] NSS uvádí, že jazykový výklad je jen prvotním přiblížením se k právní normě. Jedná se pouze o východisko pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu. Pokud by bylo postupováno opačným způsobem, činilo by to z práva nástroj odcizení a absurdity. Soud tedy není vázán doslovným zněním zákona a musí se od něj odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Právní norma se ne vždy musí krýt s tím, jak je vyjádřena v textu zákona, a to ani v takovém případě, kdy se text může jevit jako jednoznačný a určitý. Viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, ze dne 10. 8. 2006, sp. zn. I. ÚS 138/06, a ze dne 8. 2. 2011,

sp. zn. I. ÚS 2920/09, či usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 1773/07). NSS proto poznamenává, že nelze vycházet pouze z jazykového výkladu § 34 obecního zřízení či § 14b zákona o hlavním městě Praze a je nutné daná ustanovení podrobit komplexnějšímu výkladu a posouzení.

[43] Odborná literatura a judikatura NSS k legální definici veřejného prostranství uvádí, že po obsahové stránce tato definice vymezuje veřejné prostranství jednak z věcných hledisek, a to tím, že uvádí v úvahu přicházející pojmenovatelné druhy či typy veřejných prostranství, jednak vymezuje veřejné prostranství znakem jeho obecné přístupnosti (což platí jak pro nepojmenovatelné, tj. tzv. další prostory, tak pro tzv. pojmenovatelné druhy či typy veřejných prostranství), a dále je vymezuje i z pohledu vlastnických charakteristik. Klíčové jsou dva poslední znaky, charakterizující veřejné (či veřejná) prostranství jako přístupné (přístupná) každému bez omezení, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. To ve svém důsledku znamená i příslušné omezení práv vlastníka, který musí respektovat, že takovýto prostor (byť je v jeho vlastnictví) nemůže být např. vlastníkem oplocen, či jinak uzavřen, neboť by tak ztratil svoji funkci veřejného prostranství. Vlastník takového prostoru je povinen omezení spojená s jeho povahou veřejného prostranství strpět (Koudelka, Z., Průcha, P. a Zwyrtek Hamplová, J. *Zákon o obcích. Komentář*. Praha: Nakladatelství Leges, 2019, Koudelka, Z., Ondruš, R. a Průcha, P. *Komentář k zákonu č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)*. Praha: Linde Praha, 2002, a např. rozsudky NSS ze dne 25. 10. 2005, čj. 5 As 49/2004-77, č. 774/2006 Sb. NSS, ze dne 27. 6. 2007, čj. 5 As 21/2007-99, a ze dne 16. 8. 2019, čj. 3 As 3/2018-46). Jedná se tedy o prostory veřejně přístupné, tj. přístupné každému bez omezení. To vymezuje zákonodárce i jinými slovy tak, že slouží obecnému užívání. Tradičním znakem obecného užívání je, že lze užívat věci způsobem, který odpovídá jejich účelovému určení, předem neomezeným okruhem uživatelů bez ohledu na vůli vlastníků užívaných věcí. Zákonodárce zde vyjádřil to, že užívání věci jednotlivými uživateli je nezávislé na vůli vlastníka tak, že veřejné prostory jsou přístupné každému bez omezení „a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru“ (rozsudky NSS ze dne 25. 10. 2005, čj. 5 As 49/2004-77, či ze dne 8. 10. 2020, čj. 1 As 13/2019-46, bod 28). Při vymezování veřejného prostranství je nezbytné vycházet z jeho podstaty, tj. že se jedná o prostranství, jehož užívání je určeno široké veřejnosti (rozsudek NSS ze dne 16. 7. 2009, čj. 9 Afs 86/2008-89, č. 1934/2009 Sb. NSS). NSS i Ústavní soud také dovodily, že plochy, které splňují podmínky veřejného prostranství, se stávají ze zákona veřejným prostranstvím (rozsudky NSS ze dne 25. 10. 2005, čj. 5 As 49/2004-77, a např. ze dne 2. 9. 2010, čj. 1 Ao 3/2010-161, č. 2186/2011 Sb. NSS, či nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02).

[44] Tato východiska zpřesnil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 22 Cdo 2378/2016, v němž vymezil tři základní znaky, které musí veřejné prostranství splňovat. NSS nesouhlasí se stěžovatelem, že daný rozsudek není možné použít, neboť řešení dané otázky nespadlo do jurisdikce Nejvyššího soudu. Nejvyšší soud se v citovaném rozsudku sám vyjádřil k tomu, že rozhodnutí soudů nižších stupňů v části, v níž se zabývaly nárokem na určení, zda je daný pozemek veřejným prostranstvím, je zatíženo zmatečností, která spočívá v nedostatku pravomoci civilních soudů. Uvedl, že veřejné prostranství má veřejnoprávní povahu, a proto není institutem soukromého, ale veřejného práva. Jelikož veřejné užívání je institutem veřejného práva, posouzení otázek souvisejících s veřejným užíváním nespadá do pravomoci soudů rozhodujících v občanském soudním

pokračování

řízení, ale do pravomoci správních orgánů. Soudy v občanském soudním řízení se otázkami souvisejícími s veřejným užíváním mohou zabývat toliko jako otázkami předběžnými za podmínek uvedených v § 135 odst. 2 o. s. ř., je-li posouzení těchto otázek nezbytné pro posouzení věci samé, k níž mají soudy v občanském soudním řízení založenou pravomoc. Ve věci projednávané Nejvyšším soudem ve sporu o to, zda je určitý pozemek veřejným prostranstvím, nebyla proto dána pravomoc civilních soudů, neboť předmětem řízení je určení práv veřejnoprávní povahy. Nejvyšší soud tedy v této části řízení zastavil a věc postoupil k rozhodnutí příslušnému správnímu orgánu. Stěžovatel ve shodě s Nejvyšším soudem tvrdí, že určení, zda je určitý prostor veřejným prostranstvím nebo nikoli, přísluší správním orgánům, ne civilním soudům. Další část žaloby se týkala toho, zda se vlastník může bránit negatorní žalobou proti užívání jeho pozemku obcí, která argumentuje tím, že se jedná o veřejné prostranství. Nejvyšší soud uvedl, že se vlastník může domáhat ochrany svého vlastnického práva i před neoprávněnými zásahy, které se svou povahou opírají o tvrzené oprávnění vyplývající z norem veřejného práva. Vycházel přitom z judikatury Nejvyššího soudu i Ústavního soudu. V této části žaloby (negatorní žaloby) byla proto pravomoc civilních soudů dána, a proto se otázkou toho, jaký pozemek může být veřejné prostranství, Nejvyšší soud mohl zabývat. Ustanovení § 1 odst. 1 občanského zákoníku o tom, že uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného, přirozeně nelze vykládat tak, že znemožňuje jakoukoli ingerenci norem veřejného práva do soukromoprávní oblasti (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2014, sp. zn. II. ÚS 117/14).

[45] Podle Nejvyššího soudu musí veřejné prostranství splňovat tři znaky, a to, že se jedná o prostor, který je přístupný každému bez omezení, existenci určitého veřejně prospěšného účelu, k němuž veřejné prostranství slouží, a souhlas vlastníka s užíváním pozemku.

[46] Prvním znakem veřejného prostranství je tedy existence určitého prostoru (pozemku či jeho části), který je přístupný každému bez omezení. O veřejné prostranství se tak nejedná v případě, kdy jeho obecnému užívání brání faktická překážka, zejména zeď, plot, zátaras či cedule zákazu vstupu, z níž lze dovodit vůli vlastníka, že daný prostor není přístupný každému bez dalšího (rozsudek NS ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 22 Cdo 2378/2016). Požadavek, aby veřejné prostranství mělo z prostorového hlediska otevřený charakter, se týká zejména možnosti volného přístupu uživatelů z řad veřejnosti. Zcela jistě tak budou veřejným prostranstvím např. i podloubí lemující náměstí, zastřešené neuzavřené tržnice, budky autobusových zastávek, podchody, veřejné pasáže apod. (Černín, K. Veřejná prostranství, *terra incognita*. Právník, 2016, č. 10, str. 803–817).

[47] Druhým znakem veřejného prostranství, který lze dovodit z demonstrativního výčtu typů prostor, které jsou veřejným prostranstvím, je existence určitého veřejně prospěšného účelu, k němuž veřejné prostranství slouží (tzv. materiální znak veřejného prostranství). Jedná se především o účel dopravní (ulice, chodníky, cesty), o účel hospodářský a sociální (náměstí, tržště) či o účel rekreační (veřejná zeleň, parky). Pokud určitý prostor takový účel plnit nebude, nepůjde o veřejné prostranství (usnesení NS ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. 28 Cdo 1498/2014, rozsudek NS ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 22 Cdo 2378/2016). Vedle těchto, v zákoně výslovně vyjmenovaných, veřejných prostranství mohou definici veřejného prostranství naplnit i jiné prostory, budou-li splňovat ostatní zákonné znaky. Příklady veřejných prostranství uvedené v § 34 obecního zřízení, resp. § 14b zákona o hlavním městě

Praze tedy nejsou vyčerpávající (existují i jiná veřejná prostranství, například otevřené prostory vlakových nádraží) [Černín, K. Veřejná prostranství, *terra incognita*. Právník, 2016, č. 10, str. 803–817]. Pojem „a další prostory přístupné bez omezení“ obsažený v § 34 obecního zřízení, resp. § 14b zákona o hlavním městě Praze je nutné vykládat tak, že se nejedná o jakékoliv prostory, tj. „jiné prostory“, ale že jde o prostranství mající obdobný charakter jako „náměstí, tržiště, silnice, místní komunikace, parky a veřejná zeleň“ (nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02).

[48] Uvedené dva definiční znaky veřejného prostranství, které lze vyčíst z § 34 obecního zřízení či § 14b zákona o hlavním městě Praze, lze shrnout tak, že se musí jednat o otevřený prostor, který je přístupný každému a musí mít určitý sociálně prospěšný účel.

[49] Třetí definiční znak veřejného prostranství je podle Nejvyššího soudu souhlas vlastníka s užíváním pozemku. Takový požadavek výslovně ze zákona nevyplývá. Opačný závěr by však byl ve zjevném rozporu s čl. 11 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje vlastnické právo a jeho ochranu.

[50] Podmínku souhlasu vlastníka výslovně dovodila judikatura ve vztahu k institutu veřejně přístupných účelových komunikací (srov. např. rozsudek NSS ze dne 2. 5. 2012, čj. 1 As 32/2012-42, č. 2826/2013 Sb. NSS, rozsudky NS ze dne 21. 11. 2000, sp. zn. 22 Cdo 1868/2000, ze dne 7. 10. 2003, sp. zn. 22 Cdo 2191/2002, a nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06), které jsou podle judikatury podmnožinou veřejných prostranství (rozsudky NSS ze dne 25. 10. 2005, čj. 5 As 49/2004-77, ze dne 26. 11. 2010, čj. 2 As 49/2010-46). Je tedy logické, že pokud je třeba souhlasu vlastníka pozemku u podmnožiny veřejného prostranství, bude to nutné i u samotného veřejného prostranství. Takový souhlas může být dán výslovně či mlčky (srov. Černín, K. Veřejná prostranství, *terra incognita*. Právník, 2016, č. 10, str. 803–817, rozsudek NS sp. zn. 22 Cdo 2378/2016, rozsudky NSS ze dne 30. 9. 2009, čj. 5 As 27/2009-66, a ze dne 22. 12. 2009, čj. 1 As 76/2009-60). V případě tzv. konkludentního souhlasu postačuje pouhá nečinnost vlastníka, tj. že ten po dlouhou dobu trpí užívání svého pozemku širokou veřejností a aktivně proti němu nezasahuje.

[51] V určitých případech je možné, že obecné užívání určitého pozemku je už historicky dáno a není možné dohledat souhlas vlastníka. Tak tomu je s ohledem na jistou archaičnost institutu obecného užívání, které vznikalo zpravidla obyčejovým způsobem, tj. dlouhodobým užíváním určitého materiálního statku. V tomto směru se lze do jisté míry spolehnout, pokud jde o veřejná prostranství, na historickou paměť obyvatel obcí, kteří mají zpravidla zafixováno užívání těchto statků „od nepaměti“. To se týká i eventuálních soukromých vlastníků těchto statků, kteří svým postojem dávali najevo souhlas s tímto obecným užíváním, tedy že daný prostor jimi vlastněný za veřejné prostranství považují (nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02). K podmínce souhlasu vlastníka se přiklonila také prvorepubliková literatura a judikatura (v podrobnostech viz rozsudek NS sp. zn. 22 Cdo 2378/2016).

[52] Souhlas vlastníka s obecným užíváním pozemku musí být dán neomezenému okruhu osob. Pokud totiž vlastník trpí (být bezplatně) užívání svého pozemku či jeho části omezeným okruhem osob, o kterém má přehled, nelze – s ohledem na respektování

pokračování

vlastnického práva vlastníka k pozemku – učinit závěr, že tyto osoby užívají pozemek na základě obecného užívání (srov. např. Slováček, D. Veřejně přístupná účelová komunikace. Právní rozhledy, 2013, č. 13–14, str. 462. Černín, K. Veřejná prostranství, *terra inkognita*. Právník, 2016, č. 10, str. 803–817, rozsudek NS sp. zn. 22 Cdo 2378/2016).

[53] NSS nad rámec nezbytného posouzení této věci, avšak pro úplnost poznamenává, že „*samotný souhlas se vyžaduje pouze pro vznik veřejného prostranství, nevyžaduje se však nezbytně pro jeho existenci. Obecné užívání totiž nemůže být vyloučeno jednostranným úkonem vlastníka, jenž takový souhlas udělil, ani jeho právními nástupci; vlastník i jeho právní nástupci jsou vysloveným souhlasem vázáni [viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2006, sp. zn. 22 Cdo 1173/2005, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, čj. 1 As 32/2012-42 (dostupný na www.nssoud.cz), usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 1378/11 (dostupné na <https://nalus.usoud.cz>), v odborné literatuře shodně např. MELZER, Filip a TÉGL Petr a kol. Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III. § 419–654. Praha: Leges, 2014, str. 211]*“ (usnesení NS ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 22 Cdo 2442/2021).

[54] NSS podpůrně konstatuje, že relevantní právní ustanovení nevyžadují, aby dal vlastník soukromého pozemku souhlas k vymezení funkční plochy veřejného prostranství v územním plánu. Jeho případný nesouhlas však může mít vliv na následné kroky, které obec při realizaci veřejného prostranství činí, sám o sobě však nezpůsobuje nezákonnost územního plánu. Vymezení veřejného prostranství v územním plánu má pouze funkci koncepční a případně regulační vzhledem k budoucí zástavbě (v podrobnostech viz např. NSS ze dne 16. 4. 2024, čj. 10 As 51/2023-55).

[55] NSS dále doplňuje, že může nastat i případ, kdy vlastník trpí (i bezplatně) užívání svého pozemku (objektů, prostor), přesto však nelze (i s ohledem na respekt k vlastnickému právu) učinit závěr, že veřejnost užívá tyto pozemky (objekty, prostory) na základě obecného užívání.

[56] V takových případech se nejedná o veřejné prostranství, ale o veřejnosti zpřístupněný pozemek (objekt, prostor). Okruh osob, jimž je zpřístupněn, přitom nelze chápat rigidně tak, že jde o okruh konkrétně omezený a vlastník tohoto pozemku musí mít nutně přehled o všech osobách, jimž je pozemek (prostranství) zpřístupnil. Tento okruh osob může být značně široký, přičemž zpřístupnění pozemku (objektu, prostoru) se dokonce může blížit charakteristice pro „každého, kdykoliv a odkudkoliv“ (tj. neomezenému okruhu osob).

[57] Podstatné však je, že vlastník pozemku (objektu, prostoru) si zjednodušeně řečeno ponechal kontrolu nad jeho užíváním např. tím, že stanovil podmínky jeho užívání veřejností (např. návštěvním řádem), chrání jej, zkrátka vykonává nad ním své „právní panství“ – nakládá s ním, užívá jej, požívá z něj plody a užitky, hospodaří na něm apod. Takový pozemek (objekt, prostor) tedy není určen k obecnému (neomezenému) užívání; to není jeho účelem. Jeho vlastník může přístup veřejnosti omezit, či úplně vyloučit.

[58] V takových případech, ačkoli je na daný pozemek (objekt, prostor) vlastníkem umožněn přístup široké veřejnosti, nelze hovořit o jeho obecném užívání (ani o souhlasu jeho vlastníka s obecným užíváním), ale jen o jeho návštěvě. Bude se typicky jednat o arboreta, zoologické zahrady, ale též o veřejnosti přístupné hrady, zámky a jejich zahrady

atd. Nezáleží přitom ani na tom, zda je vstup na takový pozemek (objekt, prostranství) umožněn jen v návštěvní dobu, či nepřetržitě. Podstatné není ani to, zda se tak děje kratší, anebo delší dobu. Je jen na vůli vlastníka takového pozemku (objektu, prostoru), za jakých podmínek vstup na něj umožní. Není ani vyloučeno, že na tyto pozemky (prostory) jejich vlastníci umožní přístup veřejnosti neomezeně a bezplatně – ani to však z nich bez dalšího nečiní veřejné prostranství. Tyto pozemky (prostranství, objekty) se tedy ani jejich dlouhodobým užíváním veřejností nemohou bez dalšího (zejména souhlasu vlastníka k jejich obecnému užívání) stát veřejným prostranstvím. Typickým příkladem mohou být zámecké zahrady, které jejich vlastníci ponechávají po celý rok volně přístupné. Jedná se však jen o jejich dobrodiní. Kdykoli je mohou uzavřít, popř. do nich vpouštět jen někoho.

[59] V této souvislosti lze též odkázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 9. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 50/03, podle něhož místa, jako jsou dvorní trakty, lávky, vodní plochy, parkoviště, letiště, nádraží, hřiště, koupaliště, dětská hřiště, pískoviště nebo jiná místa, kde si hrají děti, nemusí mít nutně povahu veřejného prostranství, protože jejich zpřístupnění záleží na vůli vlastníka nebo provozovatele.

[60] Posouzení, zda se v konkrétním případě jedná o veřejné prostranství, anebo jen o pozemek (objekt, prostory) veřejnosti zpřístupněný, může být mnohdy značně obtížné. Vždy je nutno vážit okolnosti konkrétního případu, a to zejména primární účel, k němuž je prostranství (pozemek, objekt) určeno a to, kdo a jakým způsobem nad ním vykonává kontrolu (právní panství).

[61] NSS shrnuje, že veřejné prostranství musí kumulativně splňovat to, že se jedná o veřejně přístupné místo, které slouží k obecnému užívání neomezenému počtu osob pro sociálně prospěšný účel (musí mít určitou povahu), a také to, že k takovému užívání pozemku musí dát souhlas vlastníka pozemku (být konkludentně, podrobně viz výše). Přestože požadavek na souhlas vlastníka není výslovně uveden v zákoně, jak upozorňoval stěžovatel, je nutné tento požadavek dovodit na základě obecných východisek v právním řádu a zejména s ohledem na ochranu vlastnictví, která je zakotvena v čl. 11 Listiny. Ke stanovení toho, že určitý prostor je veřejné prostranství, proto nepostačuje jen to, že se jedná o jedno z pojmenovaných míst v § 34 obecního zřízení nebo § 14b zákona o hlavním městě Praze a je veřejně přístupné. Jinými slovy, je třeba rozlišovat veřejné prostranství ve smyslu citovaných zákonných ustanovení (tj. splňující všechny definiční znaky) od veřejnosti přístupného pozemku (objektu), u něhož si vlastník ponechal „právní panství“ (tj. nesouhlasí s jeho veřejným užíváním bez dalšího) – „zpřístupněné prostranství“.

[62] NSS se proto bude dále zabývat tím, zda náměstí U svatého Jiří naplňuje znaky veřejného prostranství tak, jak byly vymezeny výše v textu, anebo se jedná jen o prostranství zpřístupněné (není sporné, že dané místo je přístupné veřejnosti).

Posouzení veřejného prostranství v projednávané věci

[63] K prvnímu znaku veřejného prostranství (veřejné přístupné místo bez omezení) městský soud uvedl, že i přes určitou terénní nepřístupnost zasazení náměstí U svatého Jiří uvnitř areálu Pražského hradu, který je částečně obklopen hradbami, částečně plotem s vjezdovou bránou a turniketem pro pěší, je celý hradní areál průchozí. Podle názoru

pokračování

městského soudu nelze kategoricky a rigidně trvat na absolutní terénní, časové a osobní dostupnosti či otevřenosti náměstí pro „každého, kdykoliv a odkudkoliv“. Tento do jisté míry ideální stav veřejného prostranství (nejen v podobě náměstí, ale taktéž parků a tržišť) je v současné době s ohledem na hustou a rostoucí zástavbu, čímž vzrůstá počet osob žijících v městských aglomeracích, dozajista spojen i s potřebou přijímat preventivní opatření k zamezení negativních jednání veřejností (např. jejich uzavíráním v nočních hodinách), jimiž by veřejná prostranství mohla být ve velké míře devastována, poškožována a ve své podstatě pak ohrožena na svém fungování. S ohledem na historickou hodnotu Pražského hradu a na to, že se jedná o sídlo prezidenta, je zcela pochopitelné a nevyhnutelné, že v areálu hradu bylo a je přistoupeno k vyšší formě jeho ostrahy za účelem zajištění odpovídající ochrany a bezpečnosti. Rovněž skutečnost, že v blízkosti náměstí U svatého Jiří je situována pobočka České pošty a restaurace Vikárka, svědčí o tom, že je areál hradu otevřený veřejnosti. Na tom nezmění nic to, že pobočka pošty se v areálu nachází pro potřeby Kanceláře prezidenta republiky, neboť ji může využívat i veřejnost. Městský soud poukázal také na to, že vstup na náměstí U svatého Jiří není zpoplatněn. Uzavřel proto, že každý, kdo splňuje stanovené (zde bezesporu nadstandardní bezpečnostní) předpoklady, může být uživatelem náměstí U svatého Jiří (body 72 – 75 napadeného rozsudku).

[64] NSS poznamenává, že stěžovatel v kasační stížnosti k prvnímu definičnímu znaku veřejného prostranství nic neuváděl a souhlasil se závěrem městského soudu. NSS se však nutně musí vyjádřit také k tomuto znaku, neboť definiční znaky veřejného prostranství jsou vzájemně propojeny. V nyní projednávané věci je tedy nezbytné zabývat se každým definičním znakem, aby celkové posouzení bylo logické a úplné. Jak dále v textu rozvedeno, městský soud nesprávně hodnotil splnění prvního definičního znaku.

[65] Podle § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, se za národní kulturní památku prohlašuje k hlavním městě Praze kulturní památka Pražský hrad. Přílohou k tomuto nařízení vlády je *„Umístění, popis a prostorová identifikace národních kulturních památek prohlášených tímto nařízením“*. V popisu Pražského hradu je uvedeno, že jej představuje areál Pražského hradu tvořený stavbami a jinými nemovitými objekty na pozemcích vymezených prostorovými identifikačními znaky, včetně těchto pozemků, s výjimkou staveb a nemovitých objektů, které nebyly prohlášeny za kulturní památku. Pozemky jsou dále vymezeny parcelními čísly a budovy čísly popisnými.

[66] Je ovšem vhodné zdůraznit, že mezi stranami není sporné, že náměstí U svatého Jiří je součástí areálu Pražského hradu. NSS tak jen osvědčil, že tomu tak je (jedná se o v příloze uvedený pozemek parc. č. 81).

[67] Již na tomto místě lze tedy učinit dílčí závěr, že areál Pražského hradu představuje přesně vymezený a ohraničený prostor.

[68] Podle § 1 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, *Pražský hrad, sídlo prezidenta republiky Československé a významná historická památka, náleží všemu československému lidu. K zabezpečení jeho řádné správy a ochrany se vytváří chráněná oblast Pražského hradu. Podle § 3 téhož zákona objekty chráněné oblasti spravuje kancelář prezidenta republiky, která též na území chráněné oblasti vykonává veškerou správu v oboru*

státní památková péče. Uvedení, že Pražský hrad náleží všemu československému lidu, je ovšem jen politickou proklamací poplatnou tehdejší situaci. Neznamená nic jiného, než zdůraznění kulturního a politického významu Pražského hradu.¹

[69] Podle § 2 odst. 1 zákona č. 114/1993 Sb., o Kanceláři prezidenta republiky, *Kancelář zajišťuje obstarávání věcí spojených a) s výkonem pravomoci prezidenta republiky stanovených Ústavou České republiky, ústavními zákony a zákony, b) s protokolárními povinnostmi a veřejnou činností prezidenta republiky.*

[70] Podle § 3 odst. 1 věty první zákona o Kanceláři prezidenta republiky *Kancelář vykonává právo hospodaření k nemovitému majetku České republiky tvořícímu areál Pražského hradu, k zámku Lány a k ostatním nemovitostem tvořícím s nimi jeden funkční celek a pečuje o ně jako o sídlo prezidenta republiky; vykonává též právo hospodaření k movitým věcem, které souvisejí s těmito nemovitými věcmi historicky nebo funkčně anebo souvisejí s činností Kanceláře. Podle odst. 2 téhož ustanovení Kancelář si k plnění úkolů podle odstavce 1 může zřizovat příspěvkové organizace.*

[71] Podle Zřizovací listiny Správy Pražského hradu si kancelář podle § 3 zákona o kanceláři prezidenta republiky zřídila s účinností od 1. 5. 1963 na dobu neurčitou příspěvkovou organizaci Správu pražského hradu. Předmětem hlavní činnosti Správy je *a) vytváření materiálních podmínek a zajištění technického servisu pro výkon ústavních funkcí prezidenta republiky a pro činnost Kanceláře, poskytování výkonů pro Vojenskou kancelář, Hradní stráž a Útvar ochrany prezidenta v případech, kdy tyto složky spolupůsobí při výkonu ústavních funkcí prezidenta republiky a při činnosti Kanceláře; b) správa a provoz areálu Pražského hradu a zámku Lány, koncepční, projektová a investiční činnost k zajištění údržby, obnovy a urbanistického, architektonického a stavebně technického rozvoje areálu Pražského hradu a zámku Lány, vytváření koncepce návštěvnického provozu v areálu Pražského hradu a její realizace, zajišťování návštěvnického provozu, vytváření koncepcí a realizaci všestranného kulturního využití areálu Pražského hradu a jeho okolí, hudební a výstavní činnost, poskytování informačních služeb, výkon veškerých práv a povinností spojených s movitým a nemovitým majetkem, ke kterému má Správa právo hospodaření.*

[72] Na základě citovaných ustanovení lze dovodit další dílčí závěry, že areál Pražského hradu je jedním ze sídel prezidenta ČR a jeho primárním účelem je tvořit zázemí pro výkon jeho pravomoci, protokolární povinnosti a jeho veřejnou činnost. Právo hospodaření s majetkem spadajícím pod areál Pražského hradu pak vykonává Kancelář, která si k plnění svého úkolu – správy a provozu areálu Pražského hradu, jakož i k vytváření materiálních podmínek a zajištění technického servisu pro výkon ústavních funkcí prezidenta republiky zřídila příspěvkovou organizaci Správu pražského hradu (osobu zúčastněnou na řízení).

[73] Podle § 28 odst. 1 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, *Hradní stráž a) provádí vnější ostrahu areálu Pražského hradu, zabezpečuje jeho obranu a provádí vnější ostrahu a ochranu objektů, které jsou dočasným sídlem prezidenta a jeho hostů, b)*

¹ Nelze jej vykládat jako důkaz o veřejné přístupnosti areálu, způsobu užívání či souhlasu vlastníka s veřejným užíváním Pražského hradu, který by do budoucna zavazoval další vlastníky. Takové posouzení by vedlo k absurdním závěrům, např. že každý občan ČR je oprávněn vstupovat do jakékoliv budovy, jež je součástí areálu Pražského hradu. Tento výklad je zjevně třeba odmítnout.

pokračování

organizuje a zajišťuje vojenské pouti, zejména při oficiálních návštěvách představitelů jiných států a při přijetí vedoucích zastupitelských misí u prezidenta. Podle odst. 2 téhož ustanovení Hradní stráž nesmí být použita k plnění jiných úkolů, než které jsou uvedeny v odstavci 1, bez souhlasu prezidenta.

[74] Podle § 48 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, *Policie zajišťuje bezpečnost chráněných objektů a prostorů. Rozsah zajišťování bezpečnosti stanoví na návrh policejního prezidenta ministr v závislosti na bezpečnostní situaci a možné míře ohrožení. Podle odst. 2 chráněným objektem a prostorem se rozumí objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o nichž tak rozhodne vláda; chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy. Podle odst. 4 při zajišťování bezpečnosti chráněného objektu nebo prostoru je policista oprávněn a) zjišťovat důvod vstupu osoby do objektu nebo prostoru, b) zjišťovat totožnost vstupující nebo vycházející osoby, c) provést prohlídku vnášené nebo vynášené věci, d) zastavovat vjíždějící nebo vyjíždějící dopravní prostředek a provést jeho prohlídku, e) provést prohlídku vstupující nebo vycházející osoby, f) na dobu pobytu osoby v objektu nebo prostoru ji odebrat zbraň.*

[75] Objekty a prostory, které má policie povinnost chránit, stanovila vláda ČR ve svém usnesení č. 1604/2008 Sb., k zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů. Podle tohoto usnesení se chráněným objekty a prostory rozumí také *sídelní objekty prezidenta republiky.*

[76] Je tedy možné shrnout, že areál Pražského hradu včetně náměstí U svatého Jiří je sídlem prezidenta republiky a primárně slouží k výkonu jeho pravomoci, jakož i k jeho veřejné činnosti a protokolárním povinnostem (např. § 2 zákona o Kanceláři prezidenta republiky). Jako takový je chráněným objektem a prostorem ve smyslu § 48 odst. 1 zákona o Policii České republiky a usnesení vlády č. 1604/2008 Sb., k zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů, jehož vnější bezpečnost zajišťuje Hradní stráž a vnitřní bezpečnost Policie České republiky. Policisté jsou přitom oprávněni zjišťovat důvod vstupu osob na dané místo, zjišťovat totožnost vstupujících nebo vycházejících osob, provádět prohlídky vnášených nebo vynášených věcí, zastavovat vjíždějící nebo vyjíždějící dopravní prostředky a provádět jejich prohlídky, provádět prohlídky vstupujících nebo vycházejících osob a na dobu pobytu osob na daném místě jim odebrat zbraň (§ 48 odst. 1 zákona o Policii České republiky).

[77] Podle názoru NSS již uvedený účel a zákonný režim areálu Pražského hradu jako chráněného objektu *ex lege* vylučuje, aby se jednalo o místo, které je přístupné každému bez omezení, a tedy sloužilo obecnému užívání (bez ohledu na to, jaký byl režim tohoto místa v minulosti, tj. před jeho určením sídlem prezidenta republiky, jakož i chráněným objektem a prostorem). To podle relevantní právní úpravy není primárním účelem areálu Pražského hradu. Uvedené však neznamená, že areál Pražského hradu (jeho části) nemůže být veřejnosti za stanovených podmínek (např. návštěvním řádem) zpřístupněn. O takový případ se jedná právě také v případě náměstí U svatého Jiří; to z něj však nečiní veřejné prostranství.

[78] Nelze přitom přehlédnout, že již magistrát (jak uvádí i městský soud v bodu 5 napadeného rozsudku) na str. 3 svého usnesení dovodil: „*K tomuto prostoru Magistrát v první*

řadě konstatuje, že se jedná o privilegované místo, které spadá do chráněné oblasti Pražského hradu ve smyslu vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, přičemž nad rámec obecné bezpečnosti zajišťuje stálou bezpečnost tohoto prostoru Policie ČR na základě speciálního ustanovení § 48 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o policii“), a na základě usnesení vlády č. 1604/2008 Sb. k zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů, ve znění usnesení vlády č. 544/2017 Sb. K plnění takových úkolů Policie ČR disponují příslušníci policie některými pravomocemi, při jejichž výkonu dochází k omezení vstupu veřejnosti na chráněné místo, tedy i na náměstí U svatého Jiří.“ K tomu magistrát citoval § 48 odst. 4 zákona o Policii České republiky.

[79] Žalovaný se pak s těmito závěry ztotožnil a uvedl (viz str. 5 žalobou napadeného rozhodnutí), že „považuje za jednoznačný fakt, že areál Pražského hradu skutečně není a ani nikdy nebyl přístupný každému a komukoliž bez omezení. Vstup do areálu Pražského hradu nebo jeho části, a pobyt v těchto místech, byly vždy nějakým způsobem limitovány a regulovány, přinejmenším pak časově (uzavření zahrad, potažmo pak celého areálu, v určenou hodinu), ale také stanovením konkrétních podmínek a povinností ve vztahu ke způsobu chování či výkonu některých činností (jinak obecně na veřejných prostranstvích takto neregulovaných). Režim vstupu a pobytu v areálu Pražského hradu tak je v praxi zásadně odlišný od vstupu do ulic, na chodníky, náměstí a jiná skutečně veřejná prostranství.“ Dále žalovaný na str. 8 žalobou napadeného rozhodnutí konstatoval: „Dále lze s odvolatelem souhlasit v tom, že samo oprávnění policie dle § 48 zákona o Policii ČR nečiní z určitého místa ne-veřejné prostranství (policie ČR např. zajišťuje ostrahu i řady dalších objektů, aniž by ulice v jejich okolí přestaly být veřejným prostranstvím). Méně už ale právě uvedené platí o Hradní stráži, zde přítomné a permanentně působící, a sám areál Pražského hradu, který je zároveň sídlem prezidentů, byl z důvodů bezpečnostních regulován (a ostatní tím byli tu více, tu méně, omezeni) vždy, a to v rozsahu řady desetiletí (nejde o přechodné bezpečnostní opatření), že to již určuje i trvalejší charakter daného místa.“

[80] Závěry správních orgánů obou stupňů jsou tedy v zásadě shodné s názorem NSS týkajícím se režimu chráněného objektu, jak již byl popsán. Již magistrát přitom přílehavě odkázal na stále účinné vládní nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, § 48 zákona o Policii České republiky, jakož i § 28 odst. 1 písm. a) zákona o ozbrojených silách České republiky, z nichž je zvláštní režim areálu Pražského hradu jako chráněného objektu zřejmý. Žalovaný tuto argumentaci převzal. Z rozhodnutí správních orgánů je tedy zjevné, z jaké konkrétní právní úpravy zvláštní režim areálu Pražského hradu a na základě jakých úvah dovozují; jejich rozhodnutí jsou v tomto směru přezkoumatelná.

[81] NSS na tomto místě považuje za vhodné též zdůraznit, že v posledně uvedené citaci žalobou napadeného rozhodnutí v bodu [79] tohoto rozsudku žalovaný správně rozlišil mezi ochranou poskytovanou chráněným objektům a prostorům dle § 48 odst. 2 zákona o Policii České republiky a ochranou poskytovanou objektům a prostorům dle § 48 odst. 3 téhož zákona, podle něhož se za chráněný objekt nebo prostor považuje rovněž objekt nebo prostor, který nesplňuje podmínku podle odstavce 2, po dobu trvání jeho bezprostředního ohrožení. Policie zajišťuje ochranu takového objektu nebo prostoru po nezbytnou dobu. U objektů dle § 48 odst. 3 zákona o Policii České republiky (na rozdíl od objektů a prostor ve smyslu § 48 odst. 2) se samozřejmě může jednat (a často bude) o veřejné prostranstvím přístupné komukoli. Jedná se ovšem jen o ochranu (a jí odpovídající omezení) dočasnou,

pokračování

a nikoli trvalou, jak je tomu naopak u chráněných objektů a prostor podle § 48 odst. 2 zákona o Policii České republiky.

[82] Oproti tomu je zřejmé, že NSS nesouhlasí se závěrem městského soudu v bodu 73 napadeného rozsudku, že ani tento vyšší stupeň ochrany místa či omezení vztahující se ke specifickému užívání areálu bez dalšího neznamená, že by jím docházelo k omezení přístupu užívání náměstí U svatého Jiří. Městský soud v této souvislosti s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02, dovodil, že uživatelem náměstí U svatého Jiří může být každý, kdo splňuje stanovené nadstandardní bezpečnostní předpoklady. Tak tomu ovšem není. Městský soud totiž zcela pominul již popsany právní režim chráněného objektu (ani městský soud nijak nezmiňuje právní úpravu, z níž vychází režim chráněných míst). Daný prostor není veřejným prostranstvím přístupným komukoli, ale je pouze za stanovených podmínek veřejnosti zpřístupněn, jak bylo výše v odůvodnění tohoto rozhodnutí rozvedeno. Odkaz na uvedený nálezy Ústavního soudu je pak nepřipadný, protože se týká naprosto jiné situace, a to zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství.

[83] K prvnímu definičnímu znaku veřejného prostranství tedy NSS uzavírá, že je nesprávný závěr městského soudu, že tento znak spočívající v jeho územní přístupnosti pro veřejnost (tj. každému bez omezení) je splněn.

[84] V neposlední řadě je nutné zdůraznit, že závěr o zvláštním režimu daného místa představujícího součást areálu Pražského hradu jako sídla prezidenta republiky včetně zvláštního způsobu ochrany a omezení s tímto souvisejících vyslovily již správní orgány obou stupňů. Žalovaný na nich přitom setrval a výslovně je uvedl již ve vyjádření k žalobě [viz str. 3 „Z okolností, že sama ochrana dle § 48 zákona o Policii ČR ještě nečiní z určitého místa „neveřejné prostranství“, jak MV v reakci na argumenty žalobce ve svém rozhodnutí připustilo, ještě neznamená, že každé takto chráněné místo je a contrario prostranstvím veřejným. Režimový charakter areálu Pražského hradu je zřejmý, MV jej rovněž zmínilo (tedy, že se jedná o sídlo prezidentů, kde vždy existovala určitá míra regulace), a tento pohled podporuje i odkazem na trvale přítomnou Hradní stráž. Nejedná se tedy o objekt strážný jako jakýkoli jiný (postupem dle § 48 zákona o Policii ČR), ale o objekt, pro nějž je trvalým charakteristickým znakem stálá přítomnost bezpečnostních a vojenských složek a kontrola nad tímto prostorem. Tak tomu ale na ulicích či náměstích apod. obvykle nebývá, tím méně trvale.“] a např. i ve vyjádření k nynější kasační stížnosti (viz bod II tohoto vyjádření „z hlediska definičních znaků veřejného prostranství nenaplnuje prostor Pražského hradu – náměstí U svatého Jiří ani jednu z těchto podmínek...“, bod III „K povaze a účelu daného místa žalovaná považuje za nutné dále upozornit, že se jedná o historické i stávající sídlo hlavy státu, což samo činí místo specifickým“ str. 4 ...“ Tyto úvahy zmínil rovněž městský soud v napadeném rozsudku.

[85] Stěžovatel tak rozhodně nemůže tvrdit, že by závěry NSS ohledně této otázky mohly být pro něj jakkoli překvapivé.

[86] Stěžovatel přitom v žalobě (ani kasační stížnosti) tyto (správné) závěry správních orgánů ohledně areálu Pražského hradu jako chráněného místa nijak konkrétně nenapadl; zejména neuvedl jakoukoli argumentaci zpochybňující areál Pražského hradu jako chráněného místa. Žalobní námitky a argumentace se soustředily především na výklad

definice veřejného prostranství, historický status, popis veřejně a neveřejně přístupných (účelových) komunikacích včetně jejich evidence, rozvedení, že se v dané věci nejedná o uzavřený prostor, ale součást města. Dále ve vztahu k danému místu rozvádí úpravu stavebního práva – stavební určení daného prostoru a jeho změny, historickou faktickou přístupnost areálu Pražského hradu, územně plánovací dokumentaci, regulaci přístupu na veřejné prostranství (zejména časového) a konstatuje, že pouhá časová regulace přístupu nečiní z daného prostoru prostranství neveřejné.

[87] Stěžovatel však v žalobě nijak nenapadá citované závěry správních orgánů týkající se zvláštní režimu a ochrany areálu Pražského hradu jako sídla prezidenta republiky – chráněného objektu. Přitom již toto hodnocení je stěžejní pro závěr, že dané místo není veřejným prostranstvím. Právě z tohoto důvodu měl městský soud bez dalšího žalobu zamítnout.

[88] Pochybení městského soudu ve vztahu k prvnímu znaku ovšem již s ohledem na skutečnost, že stěžovatel nijak nenapadal závěry správních orgánů o zvláštním režimu areálu Pražského hradu, nemůže mít samo o sobě vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

[89] Již z výše uvedeného posouzení je zřejmé, že nemohou být splněny ani další definiční znaky veřejného prostranství ve smyslu § 34 obecního zřízení či § 14b zákona o hlavním městě Praze.

[90] Městský soud tak správně ve vztahu k druhému definičnímu znaku veřejného prostranství (tzv. materiálnímu kritériu) dovodil, že náměstí U svatého Jiří nesplňuje tento znak spočívající v existenci určitého veřejně prospěšného účelu, k němuž by daný prostor sloužil tzv. „od nepaměti“. Městský soud vycházel zejména ze stanoviska Kanceláře prezidenta republiky ze dne 31. 5. 2021, v němž byl dán historický exkurz od vzniku Pražského hradu až po rozhodné období s důrazem na způsob jeho užívání. Podle městského soudu charakter určitého prostoru jako veřejného prostranství není neměnný v čase a prostoru, ale jedná se o proměnlivý institut, jehož stav se může s ohledem na relevantní vnější zvraty měnit. Městský soud za rozhodné skutečnosti vzal historické údaje obsažené ve stanovisku, jež se týkaly způsobu užívání Pražského hradu, resp. náměstí U svatého Jiří od zhruba vzniku ČR, resp. Československé republiky, neboť podle názoru městského soudu účelové určení areálu Pražského hradu je třeba hodnotit skrze politické zřízení republiky. Je nutné se soustředit zejména především na období od vzniku ČR ode dne 1. 1. 1993. Ze Stanoviska, Zřizovací listiny a z návštěvních řádů Pražského hradu přitom soud nezjistil nic, co by svědčilo o tom, že by prostor náměstí U svatého Jiří po určité časově relevantní období v rozhodné době sloužil k sociálnímu či jinému veřejně prospěšnému účelu veřejnosti (resp. k uspokojování potřeb občanů obce). V řízení tak nebylo prokázáno, že by náměstí U svatého Jiří primárně sloužilo k plnění účelů veřejného prostranství ve smyslu legální definice. Nebylo prokázáno, že by občané obce měli ve zvyku se zde stýkat či shromažďovat, veřejně si sdělovat či vyjadřovat své (i politické) názory (na rozdíl od prostor Hradčanského náměstí či Václavského náměstí v Praze) či prostor náměstí U svatého Jiří užívat jako dopravní komunikaci (body 76 a 77 napadeného rozsudku). V kontextu dalších okolností této věci NSS poznamenává, že skutečnost, že si tudy lidé např. krátí cestu, sama o sobě nemůže vést k závěru o existenci veřejné komunikace.

pokračování

[91] Stěžovatel namítl, že v prvním rozsudku městský soud dospěl k závěru, že se jedná o průchozí prostor a je součástí pěší dopravní sítě, je zde pošta, hospoda a dva kostely. Z prvního dokazování vyplývá, že se podle územního plánu jedná o oblast zvláštních komplexů občanského vybavení. NSS k tomu uvádí, že první rozsudek městského soudu v této věci byl zrušen z důvodu toho, že městský soud nejednal se Správou pražského hradu jako s osobou zúčastněnou na řízení. Po vstupu Správy pražského hradu do řízení městský soud přihlédl i k jejím podáním, vyjádřením a předloženým důkazům. To změnilo náhled městského soudu na posuzovanou věc.

[92] Na tomto místě NSS považuje za vhodné zdůraznit, že si je vědom významné a nepochybné symboliky Pražského hradu. Ta přirozeně může svádět k dojmu, že areál Pražského hradu je (přínejmenším zčásti) vnímán veřejností jako veřejné prostranství. Není tomu ovšem tak, neboť se jedná toliko o „zpřístupněné prostranství“. NSS tedy souhlasí s městským soudem, že náměstí u Svatého Jiří neslouží k veřejnému prospěšnému účelu. To ovšem plyne již z povahy areálu Pražského hradu jako sídla prezidenta republiky a chráněného objektu, jak již bylo výše v textu rozvedeno. Nejedná se ani (především) o dopravní komunikaci, jak uvádí stěžovatel v kasační stížnosti. To, že je areál Pražského hradu průchozí, neznamena, že slouží k běžnému dopravnímu účelu, ale pouze to, že byl (v určitém rozsahu a za stanovených podmínek) veřejnosti zpřístupněn. Jedná se přitom o areál uzavřený a přesně vymezený, který je vně dokonce chráněn ozbrojenými složkami – Hradní stráží (a uvnitř Policií České republiky). Jedná se o sídlo prezidenta republiky sloužící především k plnění jeho povinností a komunikace, které se v něm nacházejí (včetně náměstí U svatého Jiří), tak jsou účelovými komunikacemi ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, které nejsou *přístupné veřejně, ale jen v rozsahu a způsobem, který stanoví vlastník nebo provozovatel uzavřeného prostoru nebo objektu*.

[93] K třetímu definičního znaku veřejného prostranství (souhlas vlastníka) městský soud uvedl, že ze stanoviska, ze zřizovací listiny a z návštěvních řádů Pražského hradu vyplývá, že (všichni) vlastníci areálu Pražského hradu, jehož součástí je i náměstí U svatého Jiří, si neustále udržovali kontrolu nad rozsahem a způsobem jeho užívání. Dávali tak svým postojem „od nepaměti“, resp. po dostatečně dlouhou dobu (nejen od roku 1993), najevo nesouhlas s jeho obecným (neomezeným) užíváním širokou veřejností. Pražský hrad byl vždy považován za výsostný prostor, který slouží primárně k výkonu státnických záležitostí. Vstup veřejnosti do areálu může být uskutečněn teprve poté, jestliže její přítomnost nekoliduje s výkonem těchto státnických záležitostí. Zejména z návštěvních řádů Pražského hradu (nejstarší soudu doložený je datován rokem 1997) je zřejmá kontinuálně stejným způsobem projevená vůle vlastníka užívání celého areálu Pražského hradu regulovat množstvím podstatných zákazů a omezení (bod 79 napadeného rozsudku).

[94] NSS rovněž u třetího definičního znaku veřejného prostranství souhlasí s městským soudem, že vlastník nedal souhlas s obecným užíváním náměstí U svatého Jiří. I to ovšem opět jen potvrzuje správnost předchozích závěrů o povaze areálu Pražského hradu jako sídla prezidenta republiky a chráněného objektu. V této souvislosti nelze městskému soudu vytýkat, že zohlednil to, že Pražský hrad je využíván jako sídlo prezidenta ČR od roku 1993 a tento rok považoval za rozhodný pro posouzení třetího definičního znaku. K dějinným událostem, resp. zvrátům, je třeba také přihlížet při posuzování třetího definičního znaku veřejného prostranství (souhlas vlastníka). Ve chvíli, kdy se toto místo s ohledem na

historické události stalo sídlem prezidenta republiky ČR, je nutné na něj nahlížet jako na místo podrobené zvláštnímu režimu chráněného objektu. Na danou problematiku proto není možné pouze formálně pohlížet skrze právní úpravu stavebního práva a politické proklamace dřívějšího státního režimu.

[95] NSS uzavírá, že náměstí U svatého Jiří nesplňuje ani jeden z definičních znaků veřejného prostranství. Rozhodnutí správních orgánů jsou tedy zákonná a ani pochybení městského soudu při hodnocení prvního definičního znaku veřejného prostranství nemá v projednávané věci vliv na zákonnost zamítavého výroku napadeného rozsudku.

[96] K argumentaci, že zákonodárce vyloučil možnost konat shromáždění v blízkosti Parlamentu a Ústavního soudu, a pokud by chtěl vyloučit možnost konat shromáždění také v areálu Pražského hradu, resp. na náměstí U svatého Jiří, rovněž by to v zákoně výslovně zakázal, NSS uvádí, že v případě Parlamentu a Ústavního soudu se jedná o jinou situaci. Jsou zakázána shromáždění v blízkosti budov Parlamentu České republiky, a to v místech vymezených v příloze tohoto zákona (§ 1 odst. 4 zákona o shromažďování). A zakazují se shromáždění v okruhu 100 m od budov Ústavního soudu nebo od míst, kde Ústavní soud jedná (§ 25 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu). V okolí Parlamentu a Ústavního soudu se nachází veřejná prostranství v podobě ulic, která jsou jedním z pojmových typů veřejných prostranství ve smyslu § 34 obecního zřízení nebo § 14b zákona o hlavním městě Praze. Proto zákonodárce vyloučil konání shromáždění v okolí těchto budov. Jedná se však o to, že okolí těchto budov splňují znaky veřejného prostranství. NSS však již výše v odůvodnění vysvětlil, proč náměstí U svatého Jiří v areálu Pražského hradu nelze považovat za veřejné prostranství.

[97] NSS závěrem dodává, že k vypořádání námitek přistoupil způsobem, že nevypořádával každou dílčí námitku, které se vzájemně prolínaly, ale vůči argumentům stěžovatele postavil ucelené posouzení, které ve svém souhrnu dává odpovědi na jednotlivé kasační námitky (srov. např. rozsudky NSS ze dne 28. 5. 2009, čj. 9 Afs 70/2008-13, ze dne 21. 12. 2011, čj. 4 Ads 58/2011-72, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09). S ohledem na důvody tohoto rozsudku je rovněž zřejmá nedůvodnost (irelevantnost) dalších námitek stěžovatele, např. týkajících se stavebního práva atd.

4. Závěr a náklady řízení

[98] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[99] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

[100] Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. NSS osobě zúčastněné na řízení žádnou takovou povinnost neuložil, ta proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 28. května 2024

Ondřej Mrákota
předseda senátu